

تورک یوردی

[اون آلتنجی سنه]

تورک اوجاقلری مرکز لهیئتی طرفندره نشر اولنور.

جلد ۵

مارت ۱۹۲۷

نومرو ۲۷

اسلام حمامك منشا و نظامی

برر فور له اینج غلوه

اسلام حمامك منشا و تكاملی حقنه شمدي به قادر اطرافلی تدقیقات یاپیلما. مشدر . بونك سببی ، برطرفدن کتابیات منبعلرندن - بالخاصه اسلام منبعلری - معین برسیستم داخلنده استفاده ایدیله مامسی ، دیگر طرفندن ده بک آزی آلدی ایدیله بیلن آبدوی ماهیتده بک زنکین مالزمنك شموللی برتدقیقه مساعد اوله جق بر کیتده اولماسیدر . اسکی ویکی بر طاقم سیاحتنامه لردی حماملك ماضیسنه دائر آاز جوق تفصیلات موجود اولماسنه رغماً ، بو خصوصده معین بر مطالعه به ویا اطرافلی بر بلانه تصادف ایتمك ممکن دیکلدر ؛ مع هذا اسلام حمامی یالکزر عمومی مدنیت تاریخی اعتبارله دینی و بومی حیات ایله صیقی صیقی به علاقه دار اولمقله قالماز ؛ عینی زمانده معماری تاریخی اعتبارله ده جامعلرك یاننده همان همان برنجی صنف صنعت بنالردن معذود اولمق کی بر قیمتی ده حائزدر .

اسلام حمامندن نه صورتله استفاده ایدیلدیکی ، نوعلری ، ترتیباتی و نه قنیک ماهیتی حقنه شمدي به قادر دفعات ایله معلومات ویرلمشدر . بوموجود معلوماتك خلاصه سی شودر: بانبوايله استحمام ، شرقليلرك طهارت خصوصنده کی طاتلرینه نظراً - آخر بر ماده به تماس ایدن صوغیر طاهر عدايدیلیر - تام بر طهارت دیکلدر . اصل طهارت یابس حرارتك جلد اوزرینه تاثیر ایتمی ایله و ماسساژ و اوومه عملیه سندن سوکرا جلدی بول صود و كمك صورتيله تأمین ایدیلیر . هر حمام بناسی اوج قسمدن ترکیب ایدر .

(۱) صویغمه محلی [تورکجه جامکان ، عجمجه ینه]

(۲) عینی زمانده کینمه واستراحت محلی اولارقدده استعمال ایدیلن بویوک برسالون ؛ بوسالونده دائرآ مدار بر بودیوم اوزرنده میندرلر واردر . اورتمده برفسقبه ، بردیوار دینده ویا برجومبه ایچنده قهوه اوجانی بولوبور . بوسالوندن کیلنجه معتدل صیجاقلقده برمحله واصل اولونورکه ، بورابه عربجه « بیتالاول » تورکجه « صوغوقلق » تسمیه ایدیلیر . قیشین صویغماهدده تخصیص ایدیلن بو محلهده ، آجاق بودیوملردن بری اوزرنده وجودی ترلنک ایچون برمدت انتظار ایدیلیر . اکثریا مرمر بولملرله آیری قسملر پایلمشدرکه ، اصل حمام دروننده کی صیجاقلقه تحمل ایدمه میانلر نسبة داها معتدل اولان بو محللرده بیقانیلر .

(۳) عربجه و تورکجه « حراره » در : اکثریتیه مرکزی بر موقعده قبلی بر سالون دن عبارتدر . « حراره » نك اورتاسنده کوزل طاش موزاییقلرله سولنمش بر بودیوم [کوبه کطاشی] وارددرکه ، استراحت اووونمه ایچین استعمال ایدیلیر . بوراده اووونولقدن صوکر طاش بولمه دیوارلر معلق بولونان مرمر قورنالرده ویا خود بو بولمه نك اطرافنده کی نك حجره لرده بیقانیلیر . بو اوج محلك آرقاسنده تسخین ترتیبانی موجوددر . بو ترتیبات جدارلرک آراسندن قورنالرله سوق ایدیلیر وعینی زماندهده « حراره » ایله « صوغوقلق » آلتندن اوزاتیلهرق زمین ایله حمام داخلنده کی هوایی ایصیتیر . حمامده کی اودالرک هیچ بریسنده اساسی حجره لر بوقدر . بالکیز قبهده اکثریا بیلدیز شکنده وجامله قابلی دائره وی دیکلردن ایچری به ضیا کیرر . بو نوع صیجاق هوا حاملرینک منشأی مسئله سنده ایکی ضد نقطه نظر چارپیشمقدهدر . بو نقطه نظرلردن بری استحمامک شرقدده ، اقلیم ایجابی ، بک اسکیدنبری موجود برعادت وحقی براحتیاج اولدینی اساسنه استناد ایدرک اسلام حمامکده شرقدن کلن بوعادتک دوامندن وعمومی شکله تعمیمندن عبارت اولدینی نقطه سنده قرار قیلار . بو نقطه نظر ، اوتهدنبری ، علی العاده براحتالدن باشقا برنی اولمادینی حالده ، دیکر نقطه نظر « نه کسبه Texier » طرفدن بر درجه به قادر اساسلاشد بریلشدر [« نه کسبه » ، بیزانس معماریسی ، ص ۱۵۸] . « نه کسبه »

فوطوخرافيسنى چيقاردىنى استانبولدهكى چوقور حمام - كه اليوم تماميله تخریب ابدلشدر . - اسكى قسطنطين دورندهكى ايليجهلرك بولوندىنى يردہ تأسيس ابدىلىكى اساسدن ايشه باشلايور . بو نقطه نظره كوره ، تورك حاملرى ، بيزانس دورينك اك صوك زمانلرينه قادار دوام ايتش اولان روما حمامك تماميسدن باشقا بر شى دكىلدر . « ته كسيه » « لوسيان » ك « هيپياس حامى » حقنده ويردىكى تفصيلات ايله « ويتروف - Vitrov » ك روما ايليجهلرينه دائر ويردىكى ايضاحادن استفاده ايتك صورتيله تورك حاملرينك ، وقتيله روما ايليجهلرندىكى تربياتك عينه مالك اولديغنى تعيين وتثيت ايتكمدهدر . بو عينيت ، يالكز ته قيتك تربياتده دكل ، عبنى زمانده ايچ ايچ اولان حمام اقسامنده موجوددر . روما حمامندهكى « آپوديتريوم - Apodyterium » ، « ته بيداريوم - Tepidarium » و « قالداريوم - Koldarium » قسملرينه صيره سيله تورك حاملرندىكى « جامكان » ، « صوغو قلق » و « صبحا قلق » قسملرى تطابق ايدر .

واقعا تورك حاملرندى ، روما حاملرندىكى Frigidarium ديدكلى « صوثوق صولى حاووض » ، يوقدر ؛ فقط بونك عدم موجودتى اولجه ايضاح ايتديكمز وجهله توركرك طهارت شرائطى نظر اعتباره آلتنجه بك قولاي ايضاح ابديله بيلير . بو نقطه نظره شو صورتله مقابله ايدى بيليرز : اولآ آرادىكى عينيت يالكز صورت استحمام ايله بو طرز استحمامى ايجاب ايتديرىن نه كنيك تربياتده موجوددر . حالبوكه تورك حاملرى ، معمارى ماهيتلى اعتباريله ، روما حاملرندن تماميله آيريدر :

اودالرده ، تمل تشكيلاتنده ، كرلرده ، چانى شكللرندى وسائط تقسيانده و ده قورلرده تماميله اسلام روحى حاكدر . ديمك اوليوركه استحمام طرزى ايله معمارى بى قطعياً يكدىكرندن آيرىمق لازمدر . اكر « ته كسيه » كى دوشونهرك تورك معمارىستك نه درجهيه قادار روما معمارىسندن انكشاف ايتديكى آراياجق اولورساق ، بونديقات ، استانبولده اجراسى موفقيت اميدوامكانى موجود اولمايان يرتشبت ماهيتنده قالير . زيرا استانبولده نه بيزانس دورندن قالما حاملره تصادف

ایتمک ممکندر، نه ده منبعلر اسکی اسملرینی طاشیمقده درلر. ذاتاً اسلامیتده استحمامک عثمانلیلرک استانبولی فتحندن بک جوق اسکی اولماسی بک طبیعی برکیفیتدر. بودن باشقا ایکنجی برملاحظه داها وارد اولایلیر: شرق طرزینک، آنجاق جمهوربتک نهایتنده «قارتاجا» نک سقوطنی متعاقب هیج بر اولیاته مالک اولمقسزین ایتالیا طوبراقلرنده میدان چیقدفنی و آزمان ظرفنده شاهان حیرت بروسمت اکتساب ایتدیکی دوشو- نولونجه، روما حاملرینک شرقدن آنماسی احتمال دریش ایدیه بیلیر؛ فقط، رومادن اولکی دورلره عائد حاملر حقنده بو کون المزده موجود معلومات بو نقطه نظری قبوله مانعدر. ایلك قرنیه حاملرده استحمام طرزی هر برده محلی و ملی ایدی؛ و هیج بر برده ایلك دفعه رومالیلرده طانیدیمز شکک ایز ویا ایلك قدمه برینه تصادف ایدیه مامشد. مثلاً مصرده خصوصی حاملر حقنده و بریلان ایضاحات ایله اجرا ایدیلان حفريات وقتيله بوراده دوش حاملرینک (ماساژ ایله برابر صو دو کونمه) موجودیتنی کوستربور. یهودیلرده Bethseba تاریخی سربست حمام (خاوض) ی تخطیر ایندیرمکده در. بین الهین و ایران حرثلری بو بوک- انکشافه مظهر اولمش استحمام طرزلرینی احتوا ایتمکده در؛ فقط بونلرک شکلی تمامیه مجهولمزددر. بحرسفید مدینت حوضه سنده کی حفريات، بانیو تکه لرینک استعمال ایدیلدیکنی میدانه چیقسارمشدرکه، بوتکنه لرده هومره، ک به نیواری حاملرینه مشابعت عرض ایتمکده در. یونانلیلر فضله اولارق منبعلرده، هرلرده و د کیزلرده سربست اولارق ییقانیرلردی. کیمناز بوملرده دوش حاملرینه رعیت ایدیلوردی. بو استحمام طرزلرینی متعاقب بخار وتر حاملری میدانه چیقیور. بخار، کوچوک اوداجقلا داخلنده سیجاق معدن بارجاری ویا طاشلر اوزرینه صو دو کمک صورتيله آله ایدیلیر. وجوده رخاوت برهن بخار ایله ترله مه طرزینه بشنجه عصره قادار یالکز شهر خارجنده تحمل ایدیه بیلیمسندن، بو طرر استحمامک یونانلیلر طرفندن ایجاد ایدلمدیکی، آنجاق بوملت طرفندن بالآخره اجنبی مالی اولارق قبول ایدلدیکی آکلا شلمقده در. فی الحقیقه «هه زودوت»، بونک، قره د کیز اطرافنده ساکن شمال اقوامی آراسنده مؤسس برطادت اولدیتنی سویله بور. بواقوام

آراسنده «روس حمامی» دینیلن طرزك اورتہ قرندہ تا آلمانیانك شرقہ قادار
 نفوذ ایتہمی و بوکونہ قادار دوام ایتہمی، بونك بك اسکی برطرز اولدیغنی کوسترہ
 مکدہ در... شرقك بوتزلہمہ طرزى، بك محملدرکہ رومالیرك قوری تزلہمہ
 طرزینی دوغورمش اولسون. بو طرز، مرحالہ تہقنیک اعتباریلہ داها بوکسك
 برتکاملہ ابصال ایدیلک شرطیلہ رومالیر طرفندن قبول اولونمشدر. فقط تمامیلہ
 مستقل برماہیت عرض ایتہکدہ وحتی تیپ اعتباریلہ، عمومیتہ استعمال ایدیلن
 یکی طرزك یعنی قورو صیجاق هوالی حمامك، کہ بوسیجاق هوا حمامك اطرافنی
 وہیات مجموعہسنى احاطہ ایتہکدہ در، فرعی ترتیباتندن بیلہ معدود بولنماقده در.
 اگر بویکی طرزك منشأی آراشد بیلیرسہ، بواسم Lhermes و بونکلہ
 علاقہ دار اولان «دہ دالوس - Dédalus» افسانہسى خصوصندہ بزم رہبر
 اولابیلیر. بوافسانہ بہ کورہ، قرال «قو قالوس - Kocalus» طرفندن «کرید» دن
 «سجلیا» بہ جلب ایدیلن صنعتکار، طبیعی براییلجہمك بولوندیغنی محلی بر بنا
 ایچریسنہ آلق صورتیلہ بردن ترشح ایدن بخاری بریردہ طوپلایارق حقیقی بر تزلہمہ
 محلی تأسیس ایتشدی. بوندن آکلاشیلیورکہ، صیجاق حاملرك منشأی، بردن
 جیقان بخارلرك ویا صیجاق صو منبعلرینك انسانلر ایچین حیات بخش بر تائیری
 اولدیغنك تجربہ ایدیلندہ آرامالیدر. بویلہ طبیعی منبعلر بولونمایان برلردہ صنعی
 ترتیبات وجودہ کتیریلشدر. اسکی دنیا وبالخاصہ سجلیا ایلہ نہالی آفریقانك
 وولقانیك اراضیسی بك اسکی زمانلردن بری طبیعی ایلجہلری ایلہ مشہوردی.
 رومانك بوکسہلہسندن اول غربی بحرسفید مدینتلك اك بوبوك بردولقی اولان
 «قارتاجہ، نك، بوجیثتلہ»، ذکر ایتدیكمز طرززدہ برحام تشکیلاتنہ مالک اولوب
 اولدیغنی مشکوکدر؛ بونکلہ برابر روما حاملرینك لوکس بر شکل آلماسنك
 «قارتاجا، نك سقوطیلہ، یعنی، فنیكہ - قارتاجہ سیستہمینك مثلاً اقتصادی ویا
 تہقنیک ساحہدہ رومالیر طرفندن قبول ایدیلدیگی بردورده باشلامسى بك زیادہ
 جالب دقتدر. بورادہ کیفیت فنیکلیر واسطہسیلہ [اکثریا ترجیح ایدیلدیگی کبی
 یونانیلر واسطہسیلہ دکیل !] اسکی شرق مدینتہ قادار ارجاع ایدیلہ بیلیر؛ مع مافیہ

بوراده بر طاقم فرضیه لر موضوع بخندرکه ، بو کونکی معلوماً مزه کوره بونلرک تونیق و تقویه سنه امکان یوقدر .

رومالیاریک صیجاق هوالی حماملرینک انکشاف قطعیسی روما ایمپراطورلنک بوتون اقسامنه استیلاسی ایله موازی کیدیور . شرقک و غربک بونون ایالتلرنده بالخاصه شمالی آفریقا ساحه سنده اک فضلہ مقیاسده روما طرزی صیجاق حماملره تصادف ایدیلمشدر . مع مافیه ، غربده جوق بویوک برانکشافه مظهر اولمش اولان حمام حرئی شرقده کنندن بوسپوتون باشقا ماهیتی حائزدر . جنیم مؤسسه لری اداره وادامه ایدن وسائط مقر اداره نک رومادن استانبوله نقلیه برابر اورنادن قالقدی . داها بشنجه عصرده بومؤسسه لر باشقا خصوصلرده استعمال ایدیلمک باشلامش وتدریجاً خرابی به سوروکلمشدر . بعض ایستقبوسلر کوچوک صیجاق حماملر انشا ایتیشلر وقیصرلر طرفندن تطبیق ایدیلوب مرور زمان ایله اورنادن قایب اولان استعمال طرزی دوام ایتدیرمشلردر . بوندن ماعدا یالکز براسکی عادتک وقسماده اسکی معماری شکللرینک دینی مقصدلره موافق اولارق تمادبسی دیمک اولان واولجه مشرکلر دورنده Frigidarium ایچین قوللانیلان خریستیان وافتیخانلری ذکر ایدیله بیلیر . کتله وی وافتیز اسول و مراسمنک الفاسیله برابر بو وافتیزخانه لرده انشاسنه نهایت ویریلدی .

بوکا مقابل شرقده ، بالخاصه بویوک شهرلرده صیجاق حمام خریستیانلق زماننده جانلی اولارق یاشادی . بوشهرلرک اک باشنده اولان ییزاننده ، تاریخ منبعلرینه باقیلیرسه ، ایمپراطورلنک صوک زمانلرینه قاداربویوک مؤسسه لر وجوده کتیریلشدر . کرک بوراده کی وکرک (الکساندریا ، آنتیوشیا) کبی بویوک شهرلرده کی بونوع تأسیساندن بوکون ألمزده هیچ برشی قلمادینی کبی بزه معلوم اولانلریده برفکر پیدا ایتمکه مساعد دکیلدر . یالکز سوریه اراضیسنده بعض مالزمه لر موجوددرکه ، بومالزمه لر یالکز شکل معماری اعتباریله محلی انشآت طرزینه تطابقده دکیل ، حق حماملرک استعمال طرزلری اعتباریله ده شرق ذهنیتی نظر اعتباره آلینق صورتیله برنحول وجوده کلدیکفی کوستر مکده در . بونحولک اک مهم قسمی

« فریقداریوم » تعمیر ایدیلان صوغوق صوحاوضنك موجود اولماسی تشکیل ایدر . تقریباً بشنجی عصره عائد اولان « سرجیلا Serdjilla » ، « میجیله یا - » Midjileia خریستیان حاملریله « بوفلر - Bufler » ك نشر ایتدیكى « بایسقا - Babiska » نك آبدوی بناسنده بویوك سالون ایله اولجه Frigidarium ی احتوا ایدن آولی محافطه ایدیش ايسه ده الیوم دیکلنمه ومصاحبه و - اولجه كوچوك آبودیته روم Apodyterium یرینه - صوبونه محلی اولارق استعمال اولونمقده در . معماریده کی تحوله کلنجه ، هرشیدن اول روماده اوقادار بوكسك اولارق میدانه کلن قبله معمارینك اهل ایدیلر ك بوحوالیده کی یونان - عرب مختلط اسلوبنه نماس ایتدیرلمسی نظردقی جلب ایتمکده در .

اسلامیتدن برآز اوله عائد اولان بودورده کی مصر حاملری حقنده هیچ بر معلومات موجود دیکلدر . اسلامیتك بوحوالی به استیلاسی زماننده حمام مؤسسه لرینك فوق العاده بر انكشافه مظهر بولونمش اولدینی ، متعدد کتابلرده کی فقره - لردن آكلاشمقده در . مثلاً بو جمله دن اوله رق « ابن دقاق » - یسوركه : « كوچوكلكی دولایسیله برحاملره سیجاق حامی دیرلر ، یونانلیلر ك حامی ايسه بك بریوكدی : اوج قسمدن تركب ایدیوردی . برنجیدن ایکنجی قسمه وایکنجی دن اوچنچى قسمه كچیلیوردی . بو ، اسلامیتده انشا ایدیلان حاملرك ایلکی ایدی . عمرو بن العاص طرفندن بنا ایدیلدیكى زمان یونانلیلر استخفافكارانه برلسان ایله بو حمامك صیجانلر ایچین بك مناسب اولاجغنی سویله دیلر . » عینی مؤلف اسکی قاهرده وقتيله بك جوق مقدارده موجود اولوب « احمد ابن طولون » زماننه قدار دوام ایدن بر دانه سی حقنده معلومات ویرمکده در . نهایت « ابوالفرج » ، خلیفه عمر ك قوماندانك ، اسکندریه یی فتحی اناسنده شهرده آله کجیردیكى دورت بیک کتابی تخریب ایدیلان « سراپیوم » معبدینك کتبخانه سنده کی کتابلر ایله برابر یاقدر دینغنی وبونك آلتی آی مدنله دوام ایتدیکنی سویله نور . بو نوع فقره لر ، معتاد مبالغه لره رغماً ، اك اسکی اسلام حاملری ایچین بر استناد نقطه سی تشکیل ایتمکده اولوب ، عربلر ك آنجاق شرقی بحرسفیدك اسکی مدنیت منطقه سنده مالک

اولدقلری حماملرک ، اسلاملرک معین طهارت قاعده لرینه بک زیاده توافق ایستدیکنی
کوسترمسی حسیله بک قیمتیدر. بوندن باشقابوصورنله اسکی یونان مؤسسه لرندن ده
استفاده ایدیلدیکی ثابت اولویور. عربلرک ، یکی بنالر انشا ایستکلری صیره ده
کندیلرینه انتقال ایتیش اولان معماری شکل لرینی قبول ابدوب ایتمه دکلی مسأله سی ده
آریجه تدقیقه محتاجدر. اسلامیتک ایلک زمانلرنده مصرده آبدیه ماهیتنده برانر
موجود اولمادیکی بک طبیعیدر. مع مافیله ، سوریه ده و مغربده بک اسکی عرب
حماملری موجوددرکه ، حماملرک معماریلرنده نه کی بر نحول وقوعبولدیغنی
کوستره جک بر ماهیت عرض ایتمکده درلر .

« شرقی اردن » مملکتنده بر حماملر غریبی موجوددرکه ، بونلرک باشنده
امویلرک مشهور Kasseir Amra سی بولونمقدهدر . is Sarakh حمام بناسنک
(بوفلهر Bufler . باقیکز) Amra قصرینک تمامیلله عینی ماهیتنده اولماسی و Musil
طرفندن نشر ایدیلان سائر بهضی حماملرکده اساس خط لرینک مذکور قصره توافق
ایتمه سی ، تمامیلله خصوصی ماهیتده سوریه - عرب انخوذچندن بجنه حق قازاندیور .
سوریه نک خریستیان حماملرنده کی صوغوق صو حاووضی Frigidarium برینه بوبوک
صوبونمه واستراحت سالوننک قبولی بک مهمدر . بوسالونلر معماریده عربلرک
« حوران » کمرلی طاش بنا طرزینه تطابق ایتمکدهدر . بومعماریده برلی صنعتک
قبول ایدیلدیکی آکلاشیلورسه ، طاش کبریشی برینه کمرلی ستر ایدن فیجیلرک
وکنلک سیوری کمر ogive ایله مربع الشکل پلانی اورنندن قبه نک استعمالی ،
ایران - مه زوبوتامیا طوغله معماریسنک مداخله سی صورتنده تفسیر ایتلیدر .
بومعماری تیپی ، کوریلورکه ، قسماً شرق ذهنیتنه موافق بر استعالیه تابع
اولارق ، اولجه عربلشمش اولان خریستیان سوریه نک معماریسنه اتصال پیدا
ایتمک صورتیلله ، اواننده اسلامیت طرفندن قبول ایدیلن عناصری تمثیل ایتمکدهدر .
« مغرب » ده عربلر آراسنده عینی صورتله خصوصی بر حمام تیپی شکل ایتشدی .
بارسه لونا ، قرطبه ، زهرونا Gerona و غرناطه ده کی اسپانیا حماملری ایله « مابورقا »
(بلما) ده کی ، ساجیلیا (Gofola) و شمالی آفریقاده کی (تلسان) حماملر

يکديگر لرینه صوك درجه مشاهد رلر . بو حماملرده صويونه محلی - تحنه قابلی اولارق - بولوندينی کبی دیگر بولملرکده تسلسلی عینله واقعدر . فقط اودالرك شکلی سوریه حماملرندن تماميله آیریدر . اوزرنده - قطر لر اعانه سیله - سکرز گوشه لی قبه طاوانی اوطورتولش بولونان مربع الشکل اون ایکی ستون ایله آت نعلی ییچمنده کی کمر بك ضریب بر خصوصیت عرض ایتمکده در . بوتیب معمارینک اصل و منشأی آراشدیربله جق اولورسه ، اسلام فتوحاتی زماننده روما مولودانک چوقدن محاولش اولدقلربی و بواسلام اثرلرینک برسوتون باشقا ماهیتده معماری برنسیپلرینه استناد ایتدکلربی نظر اعتباره آلمق ایجاب ایدر . اوحالده ، بویکی شکلرك یا اسلام طرفندن باشقا بر یردن آینه رق برلکده کتیرلش و یاخودده بو یکی ساحده تماميله یکی اولارق ایجاد ایدیش اولماسی لازم کئور . برنجی شق ایچون بك مهم اولان جهت ، اون ایکی ستونی صالون ایله آت نعلی شکلنده کی کمرک ، اسلام طائفک تماميله معا کس سمتمده اولان هندستانده استعمال ایدیلکده اولماسی واورادن ایران ساحه سنه آنلاما صورتيله انتقال ایتمه سیدر . بونک بالخاصه مغربده صیق صیق استعمال ایدیله سنه ، اسپانیاده تعمم ایتیش اولوب هرایکی حاکم موضوعه motif به بیگانه اولمایان و جذریرینی اورایه قدار کشش اولان شمالک اخشاب معماریسنده و یاخود غوتلر طرفندن « پونتوس » ساحه سنده کی خریستیان شرقدن نقل ایدیلان صنعتده بولونان عوامی صنعت محصوللری سبب اولمشدر .

ضرب سلاله لرینک حکمران بولوندقلری مختلف مملکتلرده کی حم بنالرینک یکدیگرلرندن فرقلی بولونماسنه مقابیل ، تورک عناصریله امتزاج ایدن بو صنعت متجانس بر تیپ حالنده محلی فرقلردن تماميله عاری اولارق تورککری ایله برلکده انتشار ایتدی . بو ترتیب ، مدرسه بنالرندن معلوممز اولان دورت بولمه جرجیوه لی قبه لی صالون شکلیدر (مدرسه تیپی) . تورککری بوتیپی ، اولجه ایرانده حمام بنالری ایچین استعمال ایدوب ایتمه دکلری معلوم دکیلدر . فقط حقیقت اولان جهت ، بو تیپک ، سلجوقلر ، ملوککری و عثمانیلر دورلرنده بونلرك حاکم بولوندقلری محیطلرده تعمم ایتمیدر . بك اسکی زمانلرده یوقاری ایرانده کی حمام بنالرینه دائر هیچ بر

شی بیلیمورز . سیاح « ده لالا والا - Della Valla » نك سرد ابتدکی استناد
نقطه لرینه کوره ، داها اون یدنجی عصرده وقتيله « هرودوت » ك اسکتلردن
بحث ایدرکن ابضاح و تعریف ابتدکی حمام تشکیلاتنك ویا هیچ دکیسه بوکا مشابه
برطرزك استعمالده اولدیفی آکلاشیلور . شیمدی یه قادار طوبلادیغمز معلوماته
کوره ، صیجاق حمام تشکیلاتی شرقی عجمستان (ایران) منطقه نه آنجاق بالآخره
داخل اولمشدر . بونشکیلاتنك ، اقصای شرقده اسلامیت ایله برلکده نهایت بولش
کبی کورونمسی - مارشال « روم هال Broum hall » [چینده اسلامیت، ص ۲۴۷]
چینده جامعلره پیتیشیک اولارق انشا ایدیلن حاملرک ، باشلیجه یالکز آبدست
آلق ایچین استعمال ایدیلن کوچوک قولبه لردن عبارت اولدیفی سویله یور - بو
استحمام طرزی ایله ته قنیک تأسیساتک اسلامیت واسطه سیله اولا ضربدن آلدیفنه
وآنجاق بالآخره تدریجاً ایرانه داخل اولدیفنه آیری بر دلیل کی تلقی اولونه ییلیر.
مع مافیه ، تورک سلاله لرینك حمایه لری آلتنده بحر سفیده قادار ایصال ایدیلن
بومعمارینك ابراندن چیقمش بولونماسی و مدرسه تینك حمام بنالرینه اوراده تطبیق
ایدیلش اولماسی خصوصی ده دفته شایدر .

بونیپ عثمانلیلر زماننده ده حاکم قالدی . دیمک اولویورکه استانبوله موجود
بیزانس حامی شکلرینه دوضریدن دوضری یه تماس کیفی اصلا موضوع بحث
دکیلدر . سلجوقیلر و عثمانلیلر بونیپ تام و مکمل اولارق برابر کتیرمشلردر .
نینه کیم بونك یاننده داها دیگر بنا تیپلری ده موجوددر : حجره لرله توسیع ایدیلش
ذونمانیه الاضلاعلر ، و یاخوده ستونلره استناد ایتدیریلش حجره لی قهرلرک یان یانه
دیوبله سندن ترکیب ایدن بنا بلوقی کبی . بونشکلر سلجوقیلر زماننده دبی و غیردبی
مبانیده موجوددی . تشکیلاتنده کی خصوصیت نظر اعتباره آلینیرسه ، بونلرک
ایراندن نشئت ایتمش اولدقلری حقنده فرضیه و تخمینلرده بولونمق ده ممکن دکیلدر.
بوقاریدن بری سرد ابتدکمز خصوصاتی خلاصه ایدرسه ك، صیجاق حاملرک
ضربی بحر سفید حوضه سنده تأسس و استعمالی متعاقب اورادن شرقی بحر سفید حوضه نه
یا ییلدیفی و بالآخره اوراده انتشار ایدن اسلامیت طرفدن قبول ایدیلایکنی

آكلارز. اسلام حمامك شكل معماریسنه كلنجه، روما - نهلهن بنا شكلرينك شرقی ایران بنا طرزیه مزج و ترکیبندن بو صورتله مختلف ساحه لرده بربرندن فرقی شكلرمیدانه كلدكدن سوکرا، عربلر طرفندن غریبه نقل ایدیش و داها سوکرا بوسبوتون توركلرك صنعت حرکتلرینه موضوع تشکیل ایتمك اوزره تورك عناصر صنعتی ایله امتزاج ایشدر.

مزجی :

کوبیلى زاده احمد جمال